

ילקוט מורשת
לחקר השואה
והאנטישמיות

כתב עת זה רואה אור בסיוע ועידת התביעות

Funded by:

Federal Ministry
of Finance

on the basis of a decision
of the Bundestag

ילקוט מורשת לחקר השואה והאנטישמיות

עורכת

ד"ר גרסיאלה בן דרור

עורך אורח

פרופ' חיים סעדון

מורשת - מרכז בינלאומי לתיעוד, לחקר ולהוראת השואה ע"ש מרדכי אנילביץ'
הקתדרה לחקר האנטישמיות והגזענות על שם אלפרד פ' סליינר
אוניברסיטת תל אביב

טבת תשפ"ו | דצמבר 2025 106 [23]

מורשת - מרכז בינלאומי לתיעוד, לחקר ולהוראת השואה ע"ש מרדכי אנילביץ' הוקם בשנת 1961 ביוזמתם של: יהודה באואר, ישראל גוטמן, חייקה גרוסמן, שלום חולבסקי, יהודה טובין, עקיבא ניר, אבא קובנר, ורוז'קה קורצ'ק זיכרונם לברכה.

ילקוט מורשת לחקר השואה והאנטישמיות

עורכת: גרסיאלה בן דרור

עורך אורח: חיים סעדון

המערכת

גרסיאלה בן דרור, אריאל הורוביץ, רפי ואגו, יחיעם וייץ, מרקוס זילבר, אביבה חלמיש, גיא מירון, תום נבון, חיים סעדון, דליה עופר, דינה פורת, אלי צור ורוני שטאובר

מנכ"ל מורשת: יעקב אשר

רכזת המערכת: הלית כץ ירון

עריכת לשון: רות דלויה

הגהה: אירנה קנטורוביץ'

תרגום מצרפתית: יהודה פורת

יוצא לאור ע"י

מורשת

מרכז בינלאומי לתיעוד, לחקר
ולהוראת השואה ע"ש מרדכי אנילביץ'

והקתדרה לחקר האנטישמיות והגזענות על שם אלפרד פ' סליינר, אוניברסיטת תל אביב
The Alfred P. Slaner Chair in Antisemitism and Racism, Tel Aviv University

**כתב עת זה רואה אור בסיוע
חבצלת, מוסדות תרבות וחינוך**

חבצלת
מוסדות תרבות וחינוך
של השומר הצעיר

HAVATZELET
CULTURAL & EDUCATIONAL
INSTITUTIONS

The Havatzelet Cultural and Educational Institutions

וקרן משפחת אטה ושש סומך

כל הזכויות שמורות למורשת, בית עדות ע"ש מרדכי אנילביץ'.
אין להעתיק או לתרגם דברים שמתפרסמים בכתב העת בשלמותם, או בחלקם, ללא נטילת רשות מן המערכת.
הדעות והתוכן המובאים במאמרים הם באחריות המחברים בלבד.

מסת"ב 1565-2718 ISSN

כתובת המערכת

גבעת חביבה ד"ג מנשה, 37850 טל' 04-6309248 | history.info@givathaviva.org.il

הקטלוג המלא של מאמרי ילקוט מורשת www.moreshet.org

נרפס בישראל, דפוס סדר צלם, תל אביב

עיצוב

צבי אורגד

תוכן העניינים

יהודי צפון אפריקה בתקופת מלחמת העולם השנייה

8	גרסיאלה בן דרור	דבר העורכת
8	חיים סעדון עורך אורח	מבוא לגיליון 106

יהודי לוב

16	מיקלה צרפתי	החקיקה האנטי-יהודית של איטליה הפשיסטית בלוב
44	ליביה טליאקוצו	לנווט אל ההישרדות: עשייה ועמידה של יהודים במחנות הריכוז של הפשיסטים בלוב
65	רוני מיקל-אריאלי	ייצוג קורותיהם של יהודי לוב בעיתונות ובמוסדות היישוב היהודי בתקופת השואה

יהודי תוניסיה

150	דוד ישועה מואטי	שירי "כמוס גאנה" – שירי כיבוש ומלחמה שחוברו בערבית יהודית בתוניסיה בזמן הכיבוש הגרמני ומלחמת העולם השנייה
176	גילת ברב	בין חבר לאויב: יחסי יהודים וסביבתם בתקופת מלחמת העולם השנייה בתוניס על פי עדויות בכתב ובעל פה

202	מרטינו אופיצי	בעקבותיו של דניאל קארפי: בחינה מחודשת של תפקיד הרשויות האיטלקיות בנוגע ליהודי תוניסיה בתקופת המלחמה (1940-1943)
248	חיים סערון	יהודים בפעילות מחתרתית בתוניסיה – רשת מונייה
248	קלוד נטף	השפעת משטר וישי על יחסם של יהודי תוניסיה לצרפת
248	מארי־אן בסנייר גז	התגייסותם של יהודי תוניסיה לכוחות צרפת החופשית

יהודי אלג'יריה

216	בנימין סטורה	צרפת בעיני יהודי אלג'יריה לנוכח המדיניות האנטי־יהודית של ממשלת וישי
248	ז'ואל אלוש בניון	זיכרונות ממלחמת העולם השנייה – סיפוריהם האישיים של יהודים יוצאי אלג'יריה

יהודי מרוקו

239	יוסף שיטריט	השירה, הפרודיה והתיעוד כנושאי קולם של יהודי מרוקו במלחמת העולם השנייה
248	אורית ואקנין־יקותיאלי	יחסי יהודים, מוסלמים ונוצרים במרוקו בימי שלטון וישי – ההיבט העסקי

רשימת המשתתפים

319

ספריית וינר – ספרים חדשים בספרייה |
 ספריית וינר לחקר התקופה הנאצית והשואה |
 אוניברסיטת ת"א (tau.ac.il)

<https://cenlib.tau.ac.il/wiener/new-books>

הרשימות ניתנו באדיבות ספריית וינר
 לחקר התקופה הנאצית והשואה

ספריית וינר לחקר התקופה הנאצית והשואה
 הספרייה המרכזית ע"ש סוראסקי
 אוניברסיטת תל אביב

MORESHET

**Journal for the Study
of the Holocaust
and Antisemitism**

**This publication has been supported by a grant from
The Conference on Jewish Material Claims Against Germany**

Funded by:

Federal Ministry
of Finance

on the basis of a decision
of the Bundestag

MORESHET

Journal for the Study of the Holocaust and Antisemitism

Editor

Dr. Graciela Ben Dror

Guest Editor

Prof. Haim Saadoun

Moreshet, The Mordechai Anielewicz Center for
Holocaust Documentation, Research and Education

The Alfred P. Slaner Chair in Antisemitism and Racism

Givat Haviva

Tel Aviv University

December 2025

106 [23]

Moreshet, Mordechai Anielewicz Memorial was established in 1961 by:
The late Yehuda Bauer, Shalom Cholawsky, Haika Grossman, Israel Gutman,
Ruzka Korczak, Abba Kovner, Akiva Nir and Yehuda Tubin.

MORESHET
The Mordechai Anielewicz Center for Holocaust Documentation, Research and Education

Editor: Graciela Ben Dror

Guest Editor: Haim Saadoun

Editorial Board

**Graciela Ben Dror, Aviva Halamish, Ariel Hurwitz, Guy Miron, Dalia Ofer, Dina Porat,
Haim Saadoun, Marcos Silber, Roni Stauber, Eli Tzur, Rafi Vago and Yechiam Weitz, Tom Navon**

Moreshet Director: Yaakov Asher

Editorial Coordinator: Helit Katz Yaron

Language Editor: Ravit Delouya

Proofreading: Irena Cantorovich

Translation from French: Yehuda Porat

Published by

Moreshet

The Mordechai Anielewicz International Center for
Holocaust Documentation, Research, and Education

And the Alfred P. Slaner Chair in Antisemitism and Racism
Tel Aviv University

**This publication has been supported by a grant from
Havatzelet Cultural and Educational Institutions**

חבצלת
מוסדות תרבות וחינוך
על השומר הצעיר

HAVATZELET
CULTURAL & EDUCATIONAL
INSTITUTIONS

The Havatzelet Cultural and Educational Institutions

and from the

Eta and Sass Somekh Family Foundation

Editorial Offices & Administration

Givat Haviva, Doar Na Menashe 37850, ISRAEL, Tel: 972-4-6309248 | E-Mail: history.info@givathaviva.org.il

The complete catalogue of Moreshet articles: www.moreshet.org

Design

Zvi Orgad